

Statsforvalteren

i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus

Tilsynsrapport

Kommunens arbeid for å sikre at retten til spesialpedagogisk hjelp blir oppfylt

Asker kommune

Sammendrag av foreløpig rapport

Statsforvalteren gjennomfører oppfølgingstilsyn med Asker kommune. Temaet er om kommunens internkontroll sikrer at retten til spesialpedagogisk hjelp blir oppfylt.

Det overordnede formålet med tilsynet er å kontrollere om kommunen oppfylder kravene i regelverket og gjennom dette bidra til å styrke barns rettsstilling.

På bakgrunn av dokumentasjonen vi har mottatt i dette tilsynet, har vi ikke funnet brudd på regelverket.

Innholdsfortegnelse

	Sammendrag av foreløpig rapport	2
	Innholdsfortegnelse.....	3
1	Innledning	4
1.1	Kort om Asker kommune	4
1.2	Tema for tilsynet.....	4
1.3	Om gjennomføringen av oppfølgingstilsynet	5
2	Sakkyndige vurderinger	5
2.1	Sikrer kommunen at PPT utarbeider sakkyndige vurderinger med et innhold i samsvar med regelverk?.....	5
3	Vedtak om spesialpedagogisk hjelp	6
3.1	Sikrer kommunen at saken er tilstrekkelig opplyst før de fatter vedtak om spesialpedagogisk hjelp.....	6
4	Gjennomføring og oppfølging av den spesialpedagogiske hjelpen	7
4.1	Sikrer kommunen at barnet får spesialpedagogisk hjelp i samsvar med vedtaket	7
5	Krav til internkontroll.....	8
6	Kommunen kan gi tilbakemelding på den foreløpige rapporten	9
7	Dokumenter	10

1 Innledning

Statsforvalteren fører tilsyn med kommuner som barnehagemyndighet,¹ der vi kontrollerer om barnehageloven med forskrifter blir oppfylt. Dersom barnehagemyndigheten ikke følger regelverket, kan vi pålegge retting.

Våre tilsyn er offentlig myndighetsutøvelse, og vi skal derfor gjennomføre tilsynet i samsvar med reglene i forvaltningsretten og offentlighetsloven. Fordi vi behandler personopplysninger i tilsynet, gjelder også bestemmelsene i personopplysningsloven.²³

1.1 Kort om Asker kommune

Asker kommune har 91 barnehager. Det er 61 private og 30 kommunale barnehager i kommunen. Ifølge tall fra BASIL per. 15.12.2025 har Asker kommune 5135 barn som går i barnehage, og av disse er det 148 barn som har vedtak om spesialpedagogisk hjelp etter barnehageloven § 35.

Barnehagemyndigheten i Asker er organisert i seksjon Kvalitet og utvikling i Oppvekst, under Direktør for oppvekst. Barnehagemyndigheten fatter blant annet vedtak om spesialpedagogisk hjelp, og har fått delegert oppgaven med internkontroll for å sikre kvalitet og etterlevelse av barnehageloven.

1.2 Tema for tilsynet

Temaet for oppfølgingstilsynet er om:

1. *Kommunen gjennom sin internkontroll sikrer at retten til spesialpedagogisk hjelp blir oppfylt.*

Under dette temaet kontrollerer vi om:

- a) kommunen sikrer at Pedagogisk Psykologisk Tjeneste (PPT) utarbeider sakkyndige vurderinger med et innhold i samsvar med regelverk.⁴
- b) kommunen sikrer at saken er tilstrekkelig opplyst før de fatter vedtak om spesialpedagogisk hjelp.⁵
- c) kommunen sikrer at barnet får spesialpedagogisk hjelp i samsvar med vedtaket.⁶

Statsforvalteren har også undersøkt om Asker kommune følger forvaltningslovens bestemmelser om saksbehandling og enkeltvedtak,⁷ samt FNs barnekonvensjon artikkel 3 og 12.

Vi har ikke sett på hvordan kommunen oppfyller andre krav i regelverket.

¹ Jf. barnehageloven § 54, og kommuneloven kapittel 30

² Se barnehageloven § 54, jf. personvernforordningen art. 5 nr. 1 bokstav c, jf. personopplysningsloven § 1.

³ [Les mer om vår behandling av personopplysninger i tilsyn på Udirs nettside.](#)

⁴ Jf. barnehageloven §§ 31 og 34 og barnekonvensjonen artikkel 3 og 12, jf. forvaltningsloven § 11 a, jf. kommuneloven § 25-1.

⁵ Jf. barnehageloven §§ 31 og 35, og forvaltningsloven §§ 2, 11 a, 17, 23 og 25, jf. kommuneloven § 25-1.

⁶ Jf. barnehageloven §§ 31, 32 og 35, jf. kommuneloven § 25-1.

⁷ Jf. forvaltningsloven kapittel III, IV og V

1.3 Om gjennomføringen av oppfølgingstilsynet

Vi har tidligere ført tilsyn med Asker kommune hvor vi kontrollerte om Asker kommune gjennom sin internkontroll sikrer at retten til spesialpedagogisk hjelp blir oppfylt. Dette tilsynet ble åpnet 18.04.2024 og avsluttet 02.12.2024.

I etterkant av tilsynet har det vært en dialog mellom kommunen og Statsforvalteren. Det ble i tillegg gjennomført en veiledning høsten 2025. I januar 2026 mottok vi en henvendelse, hvor det blant annet blir uttrykt en bekymring knyttet til kommunens oppfyllelse av retten til spesialpedagogisk hjelp.⁸

På bakgrunn av informasjonen ovenfor vurderte vi at det kan være en risiko for at kravene i regelverket ikke blir fulgt og at dette kan få konsekvenser for barna. Vi vil derfor gjennom oppfølgingstilsynet kontrollere om kommunen har gjennomført de endringene som vi har pålagt i tilsynet i 2024. Vi undersøker om tilsynet har hatt den effekt vi har vært ute etter, og om kommunen har lagt om sin praksis slik at barna får den spesialpedagogiske hjelpen de har krav på etter regelverket.

Statsforvalteren sendte brev til Asker kommune med informasjon om oppfølgingstilsynet den 11.02.2026. Kommunen ble pålagt å levere dokumentasjon til oss. Vi har mottatt beskrivelser av egen praksis og dokumentasjon fra kommunen. Vi har også hatt midlertidig pålogging til Asker kommune sitt kvalitetssystem SIMPLI, og fått tilgang til kommunens rutiner og Ros-vurderinger innenfor områdene sakkyndige vurderinger, vedtak om spesialpedagogisk hjelp og gjennomføringen av den spesialpedagogiske hjelpen.

Våre vurderinger og konklusjoner i denne rapporten, er basert på opplysninger vi har fått fra dokumentasjonen og kommunes kvalitetssystem.

2 Sakkyndige vurderinger

2.1 Sikrer kommunen at PPT utarbeider sakkyndige vurderinger med et innhold i samsvar med regelverk?

Rettslig krav

Barnehageloven stiller minimumskrav til innholdet i en sakkyndig vurdering.⁹ Den sakkyndige vurderingen skal blant annet utrede og ta standpunkt til om det foreligger sen utvikling og lærevansker, realistiske mål, om behovet kan bli dekket innenfor det ordinære barnehagetilbudet, hvilken type hjelp og organisering som vil bidra til læring og utvikling, hvilket omfang av hjelp som er nødvendig, og hvilken kompetanse de som gir hjelpen bør ha. I vurderingen må PPT synliggjøre hvordan tilrådingen ivaretar barnets behov og barnets beste.¹⁰

⁸ Jf. Barnehageloven § 31.

⁹ Jf. barnehageloven § 34.

¹⁰ Jf. barnekonvensjonen artikkel 3 og 12.

Observasjoner og vurderinger

PPT har utarbeidet en mal for sakkyndige vurderinger. Vi vurderer at malen har et innhold som oppfyller barnehagelovens krav til innhold i en sakkyndig vurdering.

Videre har PPT en rutine for utarbeidelse av sakkyndig vurdering. Her er det blant annet nedfelt at tilrådingen skal drøftes fortrinnsvis med team, minimum med en annen rådgiver i PPT. Ved tilråding av assistent skal PPT gjøre rede for om dette er nødvendig og forsvarlig. Før utsending av sakkyndig vurdering skal den leses gjennom av sakkyndig vurderingsteam.¹¹ PPT har en egen rutine for hva som skal kontrolleres ved gjennomlesing, herunder om den sakkyndige vurderingen oppfyller kravene i barnehageloven.

Vi har mottatt sakkyndige vurderinger for 10 barn, som har fått innvilget spesialpedagogisk hjelp. Vi vurderer at PPT har utredet og tatt standpunkt til om det foreligger sen utvikling og lærevansker hos barnet, og om barnehagen har nødvendige ressurser og kompetanse til å avhjelpe barnets behov innenfor det ordinære barnehagetilbudet. Det kommer også frem mål for hjelpen, hvilken type hjelp og organisering som vil bidra til læring og utvikling, hvilket omfang av hjelp som er nødvendig, og hvilken kompetanse de som gir hjelpen bør ha. I tilfellene hvor hjelpen skal bli gitt både av spesialpedagog og assistent, har PPT gjort en individuell og konkret vurdering av om dette er nødvendig og forsvarlig. PPT har også synliggjort hvordan tilrådingen ivaretar barnets behov og barnets beste.

På bakgrunn av mottatte sakkyndige vurderinger og kommunens rutiner, er det vår vurdering at kommunen sikrer at PPT utarbeider sakkyndige vurderinger med et innhold i samsvar med kravene i barnehageloven.

Konklusjon

Kommunen sikrer at PPT utarbeider sakkyndige vurderinger med et innhold i samsvar med regelverk

3 Vedtak om spesialpedagogisk hjelp

3.1 Sikrer kommunen at saken er tilstrekkelig opplyst før de fatter vedtak om spesialpedagogisk hjelp

Rettslig grunnlag

Kommunen er ansvarlig for at saken er tilstrekkelig opplyst.¹² Hvis den sakkyndige vurderingen ikke inneholder de opplysningene dere trenger, må dere be PPT om supplerende opplysninger eller innhente informasjon fra andre før dere fatter vedtak. Hvis foreldrene har hentet inn en alternativ vurdering fra andre sakkyndige enn PPT, må dere vurdere denne når dere fatter vedtak.

¹¹ Sakkyndig vurderingsteam består av en avdelingsleder og en PP-rådgivere fra samtlige team (5 stk).

¹² Jf. forvaltningsloven § 17.

Observasjoner og vurderinger

I sin redegjørelse opplyser vedtaksmyndigheten at når de skal fatte vedtak om spesialpedagogisk hjelp, kontrolleres det om PPT har skrevet en sakkyndig vurdering i tråd med regelverket.¹³ Hvis vedtaksmyndigheten vurderer at sakkyndig vurdering er mangelfull, eller ikke bidrar til å opplyse saken tilstrekkelig, er rutinen at vedtaksmyndigheten kontakter PPT for å opplyse saken ytterligere.

Vi har mottatt 10 vedtak hvor kommunen har innvilget spesialpedagogisk hjelp. Vi ser at kommunen bruker informasjonen fra sakkyndig vurdering og andre faglige instanser når de fatter vedtak om spesialpedagogisk hjelp.

Kommunen har en rutine for samarbeidsmøter mellom vedtaksmyndigheten, PPT og Spesialpedagogisk tjeneste for førskolebarn. Formålet er å ha en felles forståelse av hvilke behov barnet har og for å sikre en helhetlig og forutsigbar praksis i oppfølgingen av barn med særskilte behov.

På bakgrunn av mottatt dokumentasjon er det vår vurdering at kommunen sikrer at saken er tilstrekkelig opplyst før de fatter vedtak om spesialpedagogisk hjelp.

Konklusjon

Kommunen sikrer at saken er tilstrekkelig opplyst før de fatter vedtak om spesialpedagogisk hjelp.

4 Gjennomføring og oppfølging av den spesialpedagogiske hjelpen

4.1 Sikrer kommunen at barnet får spesialpedagogisk hjelp i samsvar med vedtaket

Rettslig grunnlag

Kommunen må følge opp at barnet får den spesialpedagogiske hjelpen i samsvar med vedtaket.¹⁴ Barnet skal få den spesialpedagogiske hjelpen med det innholdet, varigheten, omfanget, organiseringen og kompetansen som går frem av vedtaket.

Observasjoner og vurderinger

Kommunen opplyser at Spesialpedagogisk tjeneste for førskolebarn har fått delegert oppgaven med å planlegge, gjennomføre og dokumentere at hjelpen blir gitt i samsvar med vedtaket.

I sin redegjørelse opplyser kommunen at spesialpedagogene utarbeider periodeplaner for å sikre at hjelpen som blir gitt, har det innholdet, varigheten, omfanget, organiseringen og kompetansen som er fastsatt i vedtaket. Kommunen uttaler at periodeplanene gjør det mulig å jobbe med tydelig definerte tiltak over kortere tidsperioder, noe som legger til rette for hyppigere evalueringer og justeringer. Kommunen mener at dette bidrar til at barnet får raskere og mer treffsikker hjelp og støtte.

¹³ Jf. kommunens rutine «Rett til spesialpedagogisk hjelp.

¹⁴ Jf. barnehageloven § 31 fjerde ledd, jf. § 35.

Når det kommer til å følge med på om hjelpen blir gjennomført i tråd med periodeplanene og vedtakene, har kommunen som rutine at spesialpedagogen dokumenterer gjennomførte timer i et Excel-ark. Oversikten viser både timer gitt direkte til barnet og til veiledning av barnehagen og foresatte, samt spesialpedagogens eller barnets fravær. Ledelsen i Spesialpedagogisk tjeneste for førskolebarn har tilgang til alle skjemaene og kan gå inn og kontrollere om timene gitt av spesialpedagog blir gjennomført.

I vedtakene hvor deler av hjelpen blir gjennomført av assistent, har barnehagene fått delegert oppgaven med å ansette assistent og skaffe vikar ved fravær. Dersom barnehagen ikke får ansatt en assistent, er rutinen at barnehagen skal informere spesialpedagogen, som igjen tar kontakt med ledelsen for Spesialpedagogiske tjenesten for førskolebarn. Ledelsen melder videre til Kvalitet og utvikling, som følger saken opp direkte med barnehagen.

I følge rutinen skal assistenten som gir hjelpen registrere gjennomførte timer i et skjema. Styrer har fått delegert oppgaven for å følge opp registreringen og rapportering av gjennomførte timer gitt av assistent. Barnehagen skal føre oversikt over faktisk gjennomførte timer og dokumentere avvik fra vedtaket. Gjennomførte timer skal rapporteres til spesialpedagogen, slik at disse kan dokumenteres i årsrapporten. Dersom spesialpedagogen blir kjent med eller opplever at barnehagen ikke gjennomfører assistenttimene i tråd med vedtaket, skal dette rapporteres til Kvalitet og utvikling for videre oppfølging.

Dersom det blir avdekket at barnet ikke mottar spesialpedagogisk hjelp i tråd med vedtaket over tid, på grunn av fravær hos den som gir hjelpen, er rutinen at dette skal løftes til ledelsen i Spesialpedagogisk tjeneste for førskolebarn. Ledelsen skal sammen med spesialpedagogen, se på ulike løsninger for hvordan spesialpedagogen kan ta igjen de tapte timene. Ved behov meldes saken videre til Kvalitet og utvikling for vurdering av tiltak.

Kommunen har nylig oppdatert rutinen for registrering og oppfølging av gjennomførte assistenttimer som skal gjelde fra august 2026.

Vi vurderer at både gjeldende rutiner og rutinen som gjelder fra august 2026, sikrer at kommunen følger opp at barnet mottar den hjelpen det skal ha i tråd med vedtaket. Selv om oppgavene er delegert, følger kommunen med på om barnet mottar hjelpen, og iverksetter tiltak ved behov.

Konklusjon

Kommunen sikrer at barnet får spesialpedagogisk hjelp i samsvar med vedtaket.

5 Krav til internkontroll

For å sikre at kravene i regelverket blir fulgt, skal kommunen ha en internkontroll. Kravet er et viktig element i kommunens ledelse og styring.¹⁵ Det er kommunaldirektøren som har ansvaret

¹⁵ Jf. kommuneloven § 25-1.

for internkontrollen. Oppgaver knyttet til internkontroll vil vanligvis være delegert til andre, men kommunedirektøren er ansvarlig for at kommunen følger regelverket.

Vi vurderer at dokumentasjonen viser at kommunen har en forsvarlig delegering av oppgavene knyttet til utarbeidelse av sakkyndige vurderinger, fatte vedtak om spesialpedagogisk hjelp og gjennomføring av den spesialpedagogiske hjelpen. Delegeringen er tydelig på hvem som skal utføre de ulike oppgavene.

Vi vurderer at kommunens rutiner setter de ansatte i stand til å utarbeide sakkyndige vurderinger med et innhold i tråd med regelverket og sørger for at saken er tilstrekkelig opplyst før de fatter vedtak om spesialpedagogisk hjelp. Videre er det vår vurdering at kommunens rutiner sikrer at hjelpen blir gjennomført i samsvar med vedtaket.

Samlet er det vår vurdering at Asker kommune sin internkontroll sikrer at alle som utfører oppgaver knyttet til spesialpedagogisk hjelp, oppfyller kravene i barnehageloven og at barna får oppfylt sin rett på spesialpedagogisk hjelp.

6 Kommunen kan gi tilbakemelding på tilsynsrapporten

Kommunen kan uttale seg om alt i rapporten, både vår beskrivelse av fakta, vår forståelse av loven, våre vurderinger og våre reaksjoner. Dersom kommunen mener rapporten inneholder feil, bør det begrunnes hvorfor.

Kommunen har rett til innsyn i sakens dokumenter.¹⁶

Frist for tilbakemelding er 15.05.2026.

Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus

Oslo, 24.04.2026

Heidi Martinsen
Tilsynsleder/seniorrådgiver

Xenia Pløger Grube
seniorrådgiver

¹⁶ Jf. forvaltningsloven § 18.

7 Dokumenter

Vi mottatt følgende dokumentasjon:

- Asker kommune sitt kvalitetssystem SIMPLI,
- Rutine: Sakkyndig vurdering - standardforløp
- Mal for sakkyndig vurdering
- Rutiner og prinsipper for sakkyndig vurdering
- Pedagogisk kartlegging for vurdering av spesialpedagogisk hjelp
- Rutine for samarbeid i saker PPT, KOU og SPTF
- Mal årsrapport spesialpedagogisk hjelp
- 10 vedtak om spesialpedagogisk hjelp med tilhørende sakkyndige vurderinger
- Forslag til rutine for innhenting av gjennomførte timer, gjeldende fra 01.08.2026.

STATSFORVALTEREN I ØSTFOLD, BUSKERUD, OSLO OG AKERSHUS

Postboks 325, 1502 Moss | sfospost@statsforvalteren.no | www.statsforvalteren.no/os

